

MOHÁCSI HIRLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Előfizetési ára:

Negyedévre 1 pengő 60 fillér.

Száma: 16 fillér.

Szerkesztőségi 88, kiadóhivatali telefon sz. 67.

Az árak és a pengő.

A pengő bevezetése előtt nagy viták folytak arról, hogy a pengő drágulást, vagy pedig olcsóbbodást hoz-e majd? Nagyszámu hívei voltak az egyik és ugyancsak a másik felfogásnak is.

A bevezetés után keletkezett árak nem nyújtottak alkalmat arra, hogy ítéletet mondjunk, ha pedig a mostani árakat vesszük alapul, azt látjuk, hogy a pengőn kívül sok más tényező játszott közre a mostani árak kialakulásához.

Igy például a buza ára lehetetlen alacsony lett. Ha visszaemlékszünk a hatszáz-ezer koronás buzaárakra, akkor szinte megdöbbenünk a mostani árakon. Érdekes azonban, hogy a liszt ára és tovább a kenyér ára már nem mutat ily olcsóbbodást. A lisztnél például éppen az alacsony ár okozza azt, hogy a liszt ára nem éri el a buza alacsony árát. Tudvalevő dolog, hogy az őrlés százalékszerű arért történik, amely természetesen az alacsony buzaáraknál kisebbedik. Ez a csökkenés a végén oly nagymérvű lett, hogy a viszont talán inkább emelkedő rezsit sem bírta el, tehát a lisztárak nem csökkenhettek a buzával együtt. Sokat jelentett ezeknél az áraknál az a nagy dekonjunktúra is, ami a malmoknál tapasztalható.

A magyar liszt valamikor márka volt, amelyet szívesen vásároltak mindenütt a külföldön. Abban az időben a malmok egymásután épültek és dolgoztak kitünő haszonnal. Trianon ennek is véget vetett. A körülöttünk hullámzó gyűlölet oly kordont vonta, hogy nem tudtuk elhelyezni lisztprodukciónkat, de különben is a külföld ma már olyannyira gyarapította malomiparát, hogy nem szorult a mi lisztünkre.

A kenyéráraknál is körülbelül hasonló a helyzet. Nem akarunk ezzel senkit sem védeni, de bármely iparon kívül állók soha sem alkothatnak tiszta képet arról, hogy az ár kialakulásánál mely tényezők szerepelnek.

Folytathatnók gondolatainkat a hussal, a zsirral és azonkívül még a cikkek egész tömegével.

Mindenesetre meg kell állapítanunk, hogy egyes árak még sincsenek arányban a mai nehéz helyzettel és kellene keresni módokat oly megoldásra, amely a kölcsönös melegeedéshez vezetne. A molnároknak talán kellene egy olcsóbb lisztkeveréket találni a kisjövedelmű munkásság részére, amelyből tömegáron sütnének a sütők kenyereit. A mézárósoknak viszont nagyobb városok mintájára osztályozni kellene a húst és olcsóbb husárakat adni az olcsóbb mirőséghez a szegény emberek részére.

Hangsúlyozzuk, hogy a megoldást az érdekelt iparágak részéről látnánk a legszívesebben, mert semmiféle hatósági beavatkozást gazdasági szempontból nem találunk helyesnek. Ezek a megoldások ugyanis csak átmenetiek lennének, hiszen ha a viszonyok csak a legcsekélyebb mértékben megjavulnak, a nagyobb fogyasztás önmaga meghozza a versenyt, amely minden esetleg fennálló és káros közös megállapodásokat önmagától fogja szétvetni.

Amennyire helytelennek találjuk ugyanis azt, hogy árak tekintetében egyes iparágak közös megállapodás alapján dolgoznak, annyira ma nem tudunk teljes érvénnyel és erkölcsi alappal fellépni egyes kiragadott cikkek ellen, amikor sajnos ezt tapasztaljuk végig egész közgazdaságunkon és amikor talán nincs

cikk, amelyre valamely kartell ne tenné rá a maga uniformizáló árát. Ilyen a tégla, ilyen a bőr, ilyen a szövet és valamennyi árucikk, amelyre mindennap szükségünk van.

Ennek az egész rendszernek kell megszűnnie, hogy az árak a pengő tényleges értékéhez simuljanak s megfeleljenek tényleges keresetünknek és jövedelmünknek.

Túlzsúfoltak a mohácsi katolikus hitközség elemi iskolái.

A tanulók nevelése és egészsége szempontjából a legsürgősebb intézkedésekre van szükség.

A központi iskola felépítése már nem késhet sokáig. Siralmas állapotok a szigetben.

A mohácsi katolikus hitközség elemi iskoláinak túlzsúfoltságát szemlélve, önkéntelenül is felvetődik a gondolat, melyik a szomorubb helyzet: az egyke átkos gyermektelensége, avagy a sok gyerekek túlon-túl megtöltött iskola?

A nemzeti szempontokat figyelembe véve a bőséges gyermekáldásnak természetesen csak örülni lehet, mert a felsőbb hatóságok csekély jóindulatával a túltömöttség okozta komoly hátrányokat egyszersmindenkora meg lehet szüntetni. Baranya vármege — a statisztikusok megállapítása szerint — az egyke főfészke. Városunk azonban kivétel, mert itt hál' Isten van gyerek bőven, van még kitüntetésre érdemes sokgyermekes családanya is, sőt nem is egy!

A hosszú háború okozta elnéptelenedés megszűnt s ma már oda jutottunk, hogy a békevilági keretek is szűkeknek bizonyultak és bizony-bizony sürgős intézkedésekre van szükség, hogy gyermekeink iskoláztatása a modern idők követelményeinek megfelelő módon történhessen.

Felkerestük Erős József igazgatótanítót, aki az alábbi adatokat tárta elénk:

«A belvárosi r. k. elemi iskolának ezidőszert 624 tanulója van. A tavalyihoz képest a szaporulat akkora, hogy bizony tanterem hiánya miatt, csak bizonyos megosztással tudjuk a tanítást megoldani. Az első fiuosztály példáuli délelőtt 8—10-ig jár előadásra, míg a második osztályosok 10 órakor jönnek be és 12-ig vannak iskolában. Délután viszont az első osztály 1—3-ig, míg a második osztály 3—5-ig jár előadásra. Hasonlóképpen van ez a leányoknál is. Az első osztályos leánykák délelőtt 8—10-ig

és délután 1—3 ig járnak előadásra, míg délután a negyedik osztályos leánykák jönnek 3—5-ig. Ez a helyzet most még csak elviselhető, de a téli idők beálltával tarthatatlan lesz. A második turnusba tartozó gyermekek ugyanis rendszerint előbb elindulnak hazulról és az iskolaudvarban várják meg az első turnus előadásának végét. A szülők bizony nem tudják pontosan kiszámítani az időt, hogy mikor küldjék a gyermeket iskolába. Így a gyermek esőben, hóban, hidegben, fagyban kénytelen lesz az iskolaudvaron tartózkodni, mert melegező helyiségünk nincs, de hogy is lenne, mikor elegendő tanteremünk sincs. A folyosó is hideg, fűtetlen, de ott meg a folyó előadásokat is zavarnák.

Némiképen javulni fog a helyzet, ha a külvárosi iskolában az eddig más célt szolgáló egy tanterem felszabadul és — amint meg is van ígérve — betöltik a XVI. sorszámú tanítói állást, mert akkor az V—VI. leányosztályunk ott nyer elhelyezést. A helyzet azonban még ekkor sem nyert teljes megoldást, mert a váltakozó csoportú tanítást nem tudjuk teljesen megszüntetni.

Az egyes osztályok népessége nálunk a következő: Az I. fiuosztályba beiratkozott 78 tanuló, ezek közül azonban 10 tanuló, lakásuk figyelembe vételével áttettünk a külvárosi iskolába, I. leány osztály 68 tanuló, II. fiu oszt. 56, II. leány oszt. 56, III. fiu oszt. 62, III. leány oszt. 60 tanuló. Negyedik osztályunk három van: IV. fiu 52 tanuló, IV. leány 52 tanuló és IV. vegyes (fiuk-leányok) 49 tanuló. V—VI. fiu oszt. (egy tanterem) 40 tanuló és V—VI. leány osztály (egy tanterem) 52 tanuló.

A külvárosi iskolában szintén

igen népesek az egyes osztályok. Az ottani IV. fiú osztályba például 67 tanuló iratkozott be, ahonnan viszont mi vettünk át 7 tanulót, akiket a IV. vegyes osztályunkban helyeztünk el.

Legsiralmasabb azonban a szigetben a helyzet. Itt a tanulók száma a következőképpen oszlik meg: Kandán 75, Sárháton 86, Homorudon 103 és a Belsőrihában szintén 103 gyermek iratkozott be. A helyzet tarthatatlanságát a kultuszminiszteriummal is ismertettük, amely leiratot intézett a városhoz és a hitközséghez, hogy 4 új szigeti tanító állás szervezéséről gondoskodjunk. Az új tanerők beállításával azután váltakozó tanítással vélik a zsu-faltságot megoldani, mindaddig amíg új iskolák épülnek. A hitközség közgyűlése már foglalkozott ezen kérdéssel és a rendkívüli súlyos anyagi helyzetére való tekintettel ki is mondta két új tanítói állás megszervezését azzal, hogy ezen két tanító fizetéséhez csupán 20% kal tud hozzájárulni, míg a hiányzó 80% ot az államnak kellene pótolni. Újabb iskolát építeni, vagy fenntartani ezidőszerint képtelen a hitközség.

A nehézségek megszüntetésére mindent elkövettünk. Így a mohácsi állami polgári iskolától is kértünk két tantermet. Ezt a miniszteriumtól meg is kaptuk, de csak délutánra s emiatt ezt a tervet is el kellett ejtenünk. Ez a megoldás amugy is keletlen lett volna reánk nézve a külön fűtés, takarítás és világítás miatt. Ma is állandóan a megoldás lehetősége foglalkoztat bennünket. Ígértünk van, hogy *Huszka* Jenő miniszteri tanácsos október vége felé Mohácsra jön és a helyszínen szerzett tapasztalatai alapján fog a miniszteriumnak javaslatot tenni.

Az *Erős* igazgató által feltárt adatokhoz azt hisszük nem kell kommentár. Itt a hitközségnek, a városnak, a tantestületnek, de meg a szülőknek is mindent el kell követni, hogy a mai lehetetlen állapotok megszűnjenek. A helyzet a jövőben ugyanis még rosszabb lesz. Az anyakönyvek alapján megállapítást nyert, hogy a jövő évben az idei 624 tanulóval szemben a belvárosban 694 lesz a tanulók száma. Két év múlva pedig 740 iskolaköteles gyermek árasztja el az egyes osztályokat. Ezekhez jönnek még a beköltözők, akik az összes tanulók 50%-át teszik ki.

A régi ódon iskola ma már nem felel meg a követelményeknek. Amellett, hogy szűk, egész ségtelen is.

És itt most újra előtérbe kell jutni a központi iskola kérdésének. A régi épületet bővíteni nem érdemes, de célszerűen nem is lehet. Mohács város fejlődésének egy igen fontos tényezője lenne az új modern, tágas központi iskola. *Huszka* miniszteri tanácsos október végén Mohácsra jön. Fel kell tárnai előtte a helyzet tarthatatlanságát és a kormány hathatós támogatását is ki kell eszközölni. Célszerű lenne, ha a szülők küldöttsége memorandumban fordulna a kormányhoz. Tény az, hogy sürgősen cselekedni kell!

Visnya Ernő 2500 pengő díjat tűzött ki a kamatuzsora leleplezőinek.

A «Dunántul» csütörtöki száma közli Visnya Ernő kormányfőtanácsos, a Pécsi Takarékpénztár elnök-vezérigazgatójának levelét, amelyet *Hoyos* Miksa grófhoz intézett s amelyben 2500 P díjat tűzött ki azok részére, akik a kamatuzsorát leleplezik.

A levél annyira közérdekű, annyira a ma rákfenéjét igyekszik gyógyítani, hogy kötelességünknek tartjuk átvenni.

Tartozunk azzal a kijelentéssel, hogy biztos tudomásunk van arról, hogy a mohácsi pénzügyek mindig a legkorrektebbül jártak el a kamat felszámításoknál, rájuk nem vonatkozhat a 18%-os megállapítás. A kamatok súlyosak de arányban állanak a nehéz visszeszámítási kamatlábakkal. De ugyanezt mondhatjuk az általunk ismert pécsi intézetekről is amennyiben mégis akadt volna panasz, lehet jelentkezni a díjakért.

A levél a következő:

«Mély tisztelettel mellékelem a «8 órai Ujság» e hó 21-iki számát s bátor vagyok elsősorban Méltóságod figyelmét annak «Vidéki kölcsön» című vezércikkére felhívni, mely hivatva van általánosításai révén a tisztességes vidéki pénzügyeket is az egész ország közvéleménye előtt kielégelendőre hozni.

E rövid cikkben négyszer szerepel 18% a vidéki intézetek által felszámított kamatok alsó határaként, pedig mi, a Méltóságod elnöklete alatt álló Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara területén működő pénzügyintézetek, ily magas kihitelezési kamatlábat nem ismerünk, ilyenről nem hallottunk és nem tudunk.

Mint az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara közgazdasági szakosztályának elnöke, mindenkor azt vallottam, hogy nincsenek a mezőgazdasági, főleg pedig a kisgazdaérdekeknek hibébe szolgái a Fáy András szellemében működő, szolid vidéki pénzügyintézetek és csakis ez indít arra, hogy felszólaljak ezen intézeteknek fenthivatkozott általánosítások által való megbélyegzése ellen, mely hivatva van a gazdatársadalom és a vidéki pénzügyintézetek között mindenkor fennállott jóviszonyt megzavarni.

Teljesen átérzem az e téren való tisztánlátás fontosságát most, amidőn arról van szó, hogy a bankok s a mezőgazdaság képviselői rövidesen tanácskozássra gyűljenek egybe a mezőgazdasági hiteligények mikénti kielégítése tárgyában és lehetetlennek tartom, hogy a vidéki intézetek képviselői ezen üléseken az uzsora bélyegével homlokukon üljenek le a tárgyaló asztalhoz.

Mint a Takarékpénztárak és Bankok Egyesülete pécsi, baranya-, somogy- és tolnavármegyei körzetének elnöke, — melynek működési területe nagyjában azonos az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara működési területével, — mély tisztelettel kérem Méltóságodat, hogy nyújtson segédkezet nekem annak felderítéséhez, hogy ezen országrész hitelélete annyira rendezetlen-e,

hogy részolgált-e ily általánosításokra, mint a Méltóságod elnöklete alatt működő Kamara közgazdasági szakosztályának elnöke pedig, az alábbi proposíció alapján várható jelentések beérkezése után azon — nézetem szerint — igen fontos kérdés megvitatására fogom egybekérni a Kamara közgazdasági szakosztályát, hogy a mai pénzügyviszonyok között mily kamatláb felszámítását tartja maga a gazdaközség megengedhetőnek.

Mint TEBE körzeti elnök, ezen minőségemben már nyolc hónappal ezelőtt, magam indítottam harcot székfoglaló beszédemben a megengedhetőnél magasabb kamattételt felszámító vidéki pénzügyintézetek ellen, indítványozva azoknak a Pénzügyintézeti Központ tagjai sorából való kizárását s megismételtem ezen álláspontomat Méltóságod jelenlétében a vidéki intézeteknek augusztus hó 28-án Kaposvárott megtartott kongresszusának elnöki székéből is, ily kamattételekkel dolgozó intézeteket „tűzzel-vassal kiirtandóknak” minősítettem.

Az elnökletem alatt működő Baranya, Somogy- és Tolnavármegyei területére kiterjedő pécsi TEBE körzet kötelekében nem hiszem, hogy akadna pénzügyintézet vagy hitelszövetkezet egy is, amely a hivatkozott cikkben említett 18% os kamatot felszámítaná s ha ilyen várakozásom ellenére akadna, úgy sürgősen kívánnék eljárni annak visszaélései ellen s ép ezért egyidejűleg postára tettem ma Méltóságod címére

2500 pengőt és tisztelettel kérem, hogy abból

1000 pengőt azon gazda ügyfélnek kezeihez méltóztassék kifizetett, aki legelőször, kamatelszámolási jegyzékkel, vagy más elfogadható módon igazolja, hogy 18% os vagy azon fölüli kamatot fizetett ezen vármegyei területén működő bármely pénzügyintézetnél, vagy hitelszövetkezetnél, két évvel nem régebbi (kosztpénz időszak utáni) idő óta.

500 pengőt azon gazda, ügyfélnek, aki másodsorú igazol hasonló visszaélést és további 10 esetben

100—100 pengőt azon gazda ügyfeleknek, akik fenti módon igazolják, hogy 18% ot vagy azt meghaladó kamatot fizettek.

Ezen jutalmak odaítélésének sorrendje tekintetében az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamarához intézendő bejelentések beérkezétek időbeli sorrendje volna irányadó.

Azon reményemnek vagyok bátor kifejezést adni, hogy azáltal, hogy Méltóságod megengedi az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara vezetőségének, mint körzetünk legfőbb mezőgazdasági intézményének, ezen jutalomdíj-pályázatnak lebonyolításra való átvételét, rövidesen tisztán fognak állani előttünk ezen ország-rész hitelviszonyai s az ország többi mezőgazdasági kamarái és TEBE körzetei követni fogják az itteni két testület példáját és le-

hetetlenül fogják tenni azon — igénytelen nézetem szerint *nagyon csekély számú* — törpe intézetek garázdálkodását, amelyek működésükkel okot szolgáltattak az egész vidéki pénzügyintézeti szakma elleni, mesterségesen szított s immár országos közhangulat kialakulására.»

Szegények a bérmaapák, nem fogyott el a bérmaajándék.

A bérálás után érdeklődtünk a mohácsi ékszerészeknél, valamint más oly kereskedőnél, akik oly cikkek eladásával foglalkoznak amelyek bérmaajándéknak alkalmasak, hogy milyen volt a forgalmuk.

Jól emlékszünk ugyanis, hogy valamikor a bérálás külön forgalmat jelentett, mert minden bérmaapa igyekezett a bérálást másképpen is feledhetlenül tenni és értékeőbb ajándékkal kedveskedett a bérmalandónak. A gyerekálmok netovábbja, az óra ilyenkor nyert reálitást, ilyenkor kaptuk az első órát, amelyet egész nap huzogattunk, nézegettünk és boldogan felegettünk bárki azon kérdésére, hogy hány óra van.

Ma azonban az álmok is talán szerényebbek, vagy pedig csak álmok maradnak, mert mint megtudtuk, oly csekély mennyiségű óra fogyott el, hogy ugylászik a legtöbb bérmaltnak semilyen ajándék sem jutott.

Aranyóra alig egy-kettő ment el. Ezüstóra talán négy-öt összesen. A nickel órákból 45—50, beszámítva az összes mohácsi ékszerészek forgalmát és beszámítva a vidéki bérmalásokat, amelyeket egyáltalában nem éreztek meg a kereskedők. Egyéb értéktárgyak pedig szintén csak egy-két darabot tesznek ki, amelyek ezen alkalomból kerültek ki az üzletből.

Lehet, hogy ruhaneműt vettek, amit persze nem lehet megállapítani, de miután a forgalom nem emelkedett, az sem lehetett valami tekintélyes szám.

Akárkit kérdeztünk meg kereskedőt, lemondóan legyintett s mutatta raktárát, amelyen igazán nem látni, hogy az ezer bérmalkozónak valami is jutott volna belőle.

A súlyos idők ezt a szép szokást is kikezdték s mit tudjuk még, hogy mit vesznek majd el abból a sok szép szokásból, amelyek valamikor széppé, kedvessé tettek egyes ünnepeket, ünnepi alkalmakat.

MINDENKIT LÁZBAEJT

AZ

ÉGŐ ASSZONY

OLGA CSEHOVA

LEGSZEBBNAGY MAGYARFILMJEI

BEMUTATÁSRA KERÜL
OKTÓBER 4—5—6-ÁN

AZ OMNIÁBAN.

Az egyéni szabadság problémája.

Írta: Mihalecz Ferenc.

Egy párisi tizennyolc éves fiatal-ember arzénrel megmérgezte gyógyíthatatlan rákbetegségben szenvedő édesanyját, azután magára lőtt. Kórházba vitték és onnan írta a párisi „Matin”, c. lapnak a következőket: „A jelenlegi törvények nem engedik meg, hogy a gyógyíthatatlan beteg mesterségesen megrövidítse életét. E törvények eredete visszanyúlik a vallás korszakába. Tehát e nézetnek vallási alapja van. Ha valaki vallásos és vallási megfontolásból jobbnak tartja, hogy természetes halállal hajjon meg, jól teszi. De a vallás fölfogás dolga. Joga van-e tehát az államnak vallási okokból egy gyógyíthatatlant szenvedésre kárhoztatni, ha annak megváltásra van alkalma? Itt fölvetődik az egyéni szabadság problémája. Amit tettem, személyes válaszom volt erre a problémára.”

Eddig tart az újságcikk és mondhatom, nem döbentem meg a fenti okoskodáson. Ha ugyanis valaki elvonatkoztatja magát Istentől, kiküszöböli életéből a személyes Istenbe vetett hitet, egy szóval, ha vallástalan lesz, csakis ilyen következtetést vonhat le az élet zordonabb, fájdalommasabb megnyilatkozásaiból. Az egyéniség túltengése, az „önistenítés”, az „en forrásra vagyok minden szabálynak és törvénynek”, a vallástalan filozófia szükségseuü conclusio. Az élet elveszti valódi jelentőségét, az öröm az érzéki ember egyedüli föntartója, viszont a szenvedés, a halál biztos tudata a teljes kétségbeesés, a megsemmisülés erőszakos keresésének indítója. Ezt a fölfogást nemcsak önmagán, de hozzátartozóin is érvényesíteni akarja.

Ezeket olvastam ki a párisi híradásból és most szeretnék röviden válaszolni annak a szerencsétlen fiatalembernek az okoskodására.

Az egyéni szabadság olyatén való fölfogása, hogy az életet határait saját jogomban áll meghalálozni, abba semmiféle törvényhozásnak beleszólása nincs, — teljes kétségbeesésbe és tömeges öngyilkosságokba vezet. Gyöngge jellemű, az étellel szembenézni gyáva emberek mindig nagy számban voltak és lesznek is. Sokszor az elhibázott életmód, igazságtalan vagyot hajhászás, nézők megkárcsítása, a társadalmi törvényekkel való szembehelyezkedés nagyon is éles probléma ele állítja az ilyen embert. Vagy megalazza magát, új életet kezd, sőt a kirótt bűntetéseket is elszívja, vagy pedig a gyávaság merget, vagy revolvert ad kezébe és pontot tesz élete végére.

Sokszor bizonyos jószándék vezérli a gyáva, hitetlen embert. Tudja, hogy a szenvedésből csak a halál a szabadság és mert önmaga vagy mások gyötrelmeit elviselni nem tudja, véget vet a földi szenvedéseknek erőszakos eszközökkel.

Képzjük most el jelenlegi társadalmi életünket, ha ezt az életet a gyakorlatban szentesítjük, sőt törvényhozásban is felment-

nők az ilyen gyilkosságot elkövető embert. Hogy nézne ki az életünk?

Sokan szenvednek közöttünk állandóan, akik évekig a betegség tudatával fekszenek ágyukban és reményük sincs a teljes gyógyulásra, — mit csináljanak az ilyen szerencsétlenek? Kísérjük meg az erőszakos halált, vagy pedig adjuk meg nekik a módot és eszközöket az öngyilkosság elkövetésére? Hányan lesznek majd, akik esetleg gyógyítható betegségben is, de valamilyen elkeseredett órában ehhez a végső eszközhöz folyamodnak. Lassanként óriásivá fog nőni az ilyen öngyilkosságok száma és általános desperációt, kétségbeesést szülne a társadalomban. Megrendülne hitünk az emberekben, fölbomlana a béke és szeretet a családban, országban és kihalna az öröm a lelkekből.

Látjuk tehát, hogy az elv gyakorlati megvalósítása erkölcsi csődbe juttatná az emberiséget. Kell tehát, hogy értelmet, magyarázatot keressünk a szenvedésekben, megpróbáltatásokban. Aki az életet megalkotta, bizonyára előre látta ezeket az örvényeket is és vigasztalást adott a szenvedő emberiségnek. A szenvedést le nem tagadhatjuk, ki nem küszöbölhetjük életünkéből. Keresük meg tehát a szenvedések igazi magyarázatát és rögtön látni fogjuk, mennyiben korlátozzak — ha egyáltalán korlátozzak — az isteni és emberi törvények az egyén szabadságát és vajjon bilincsbeverés-e ránk nézve, hogy életünk megrövidítése fölött nem rendelkezünk kényünk kedvünk szerint.

(Folyt. köv.)

Bérmálás a belvárosban.

Szombaton délelőtt volt a belvárosban a bérmálás. Reggel 8 órakor Virág Ferenc megyéspüspök csendes misét mondott, amelynek végén Mihalecz Ferenc adminisztrátor a Hit, Remény, Szeretet imádságát olvasta fel. A mise végén Virág püspök mondott szentbeszédet.

A zsufolásig megtelt templomban ezután megkezdődött a bérmálás. A püspök a bérmálás kiosztása után áldását adta, majd az eddig a belvárosi iskolában elhelyezett szigetiek kerültek sorra. Összesen 800 bérmálkozó volt.

Délben a Szent Ferencendi zárdában ebéd volt a püspök tiszteletére, amelyet a belvárosi plebánia adminisztrátorai adtak. Az ebéd a papságon kívül dr. Margitay Lajos polgármester, Schmidt Károly hitközségi elnök, Mayer Ferenc polgári iskolai igazgató, Erős József elemi isk. igazgató, Kanabé Géza adóhivatali főnök, Pakusz Károly adóhivatali tanácsos, Márton János, mint a Credo alelnöke, Pohl Károly a Folyamórség parancsnoka és Bognár Antal vettek részt.

Szombat délután 3 órakor litánia volt, amely után a megyéspüspök Bárba ment. Az utra elkísérte dr. Margitay Lajos pol-

MINDEN HÁZNÁL LEGYEN

HA NINCS, AKKOR VÉGYEN!

gármester, a főszolgabírói hivatal részről dr. Horváth Miklos szolgabíró, Schmidt Károly, Schultz Gábor és Mihalecz Ferenc adminisztrátorok.

Külön kell még felemlitenünk a bérmálásról egy kedves epizódot. Groszinger Andrásné leánykája beteg fekszik a László kórházban, azonban mégis szeretne volna a bérmálás szentségét felvenni. Ezért Virág Ferenc pénteken délután a kórházba ment és ott adta fel a boldog leánynak a bérmálást.

Bárban vasárnap délelőtt volt a bérmálás, amelyen 32 bérmálkozó volt. Innen a megyéspüspök Dunaszekcsőre utazott, ahol hétfőn 320 bérmálkozóhoz osztotta ki a bérmálás szentségét. Innen Somberekre utazott Virág püspök, ahol kedden volt a bérmálás.

Somberekről autóval Pécsre ment, amely utja annál sürgősebb volt, mert valahol nagyon megfázott s már Dunaszekcsőn rosszul érezte magát s beteg végezte teendőit.

Oktober hó 4-én, pénteken nyit a Corso mozi.

A Corso mozgó berendezési munkálatai teljesen elkészültek, megtörténtek a hivatalos szemlék is, amelyek mindenképen a legnagyobb rendben találták az új mozi.

Ezekután már semmi akadály sem volt a mozi megnyitásának, miután azonban e hétre nem sikerült lehozni a már bejelentett nagyszabású magyar filmet „A Noszty fiu esete a Tóth Marival” a mozi vezetősége hétfőn diákelőadásokat tart, az elemi, a polgári iskolák és a leventék részére és pénteken, október hó 4-én nyitja meg hivatalosan kapuit a nagyközönségnek.

Hétfőn az ifjuságnak egy nagyszabású expeditio filmet mutatnak be, amely Sumatra, Jáva gyönyörű vidékeit mutatja be. További műsor: Csodatevő Madonna ünnepe Braziliában és egy két felvonásos burleszk.

Pénteken, mint már jeleztük, a bemutató előadás lesz „A Noszty fiu esete a Tóth Marival.” Mikszáth-Harsányi e filmreke, a

magyar élet szimfóniája, milliók kedves olvasmánya, százezrek felejthetetlen szinpadai élménye, a Hortobágy levegője, az Alföld, Petőfi zengte napsugara és a magyar szív dalol a magyar lelknek ebben a filmben. Külföldi hatalmas tőke lépett szövetségre a magyar szenialitással, hogy a minden külföldi vendégünket rabul ejtő magyar földdel, a magyar lélek ezernyi szépségével, gyermeki mentalitásával Európaszerte híveket, barátokat szerezzen ennek az árva hazának, megnyomorított népének. Ne magyar szemmel nézzük ezt a filmet, hanem képzeljük el magunkat Európa nagy városaiban a csillogó, hatalmas filmszínházakban s akkor tudjuk majd értékelni, hogy ez a film mit jelent nekünk.

A hatás bizonyára frappáns, eredeti és meggyőző lesz és sok beszédnél többet szolgál majd a revízió eszméjének. Főszereplők: Ivor Novello, Székely Ibolya, Gárdonyi Lajos, Sarkadi Aladár, Táray Ferenc.

WIREK

— Virág Ferenc a II. Lajos Muzeumban. Virág Ferenc megyéspüspök dr. Margitay Lajos polgármester társaságában megtekintette a II. Lajos muzeumot. A látottak a legnagyobb mértékben felkeltették érdeklődését és meglepődését.

— A DGT és a mohács-pécsi vasut igazgatójának kinevezése. Az Első Dunagőzhajózási Társaság igazgató tanácsa Doromány Géza igazgatót, aki eddig a társaság magyarországi képviselőjével, a budapesti forgalmi igazgatóság és a mohács pécsi vasut üzletigazgatói teendőivel volt megbízva, folyó évi szeptember 13-án tartott gyűlésén a magyar királyság területére az Első Dunagőzhajózási Társaság képviselőjévé, budapesti forgalmi igazgatóvá és a mohács pécsi vasut igazgatójává nevezte ki.

— 53 évvel ezelőtt érettségizettek találkozója. A pécsi cisterci főgimnáziumban ezelőtt 53 évvel érettségizettek találkoztak vasárnap Pécsen. A tizenharc érettségit tett tanuló közül heten jelentek meg, köztük dr. Rüll János ny. kórházi igazgató főorvos Mohácsról. Délélt 8 órakor szent misét hallgattak az öreg diákok, délután pedig a temetőbe látogattak el az elhunyt diaktársaik sírházhoz.

— Esküvő. Kedden délelőtt a szent Ferencréndi zárda templomában esküdött örök hűséget Német Géza, a Mohács Malomipar r. t. cégvezetője Auber Klárikának, Auber Tivadar dr. ügyvéd leányának. Tanuk a menyasszony részről: Auber Vilmos gyógyszerész, a vőlegény részről: Német Károly járási főszolgabíró.

— Eljegyzés. Bognár Vilma és Friedrich János jegyesek. Budapest, 1929. szeptember hó. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— 79 éves bérmafi. A mohács bérmafi Vörös Mihály mohács lakos is bérmafi. Vörös Mihály egyébként 79 éves és a legidősebb bérmafi volt eszerint. A bérmafi tisztiséget Bánovits József banktisztviselő vállalta.

— A Credo közgyűlése. F. évi október hó 6-án, a litánia után tartja a Credo rendes közgyűlést. A közgyűlés tárgysorozatát jövő számban közöljük.

— Szent Mihály napi bucsu a Belvárosban. Vasárnap, Szent Mihály napján a belvárosi r. kat. templomban bucsu lesz. A szentmisék ugyanazon időkből tartanak, mint más vasárnapon.

— Hivatalos órák a város-házán. A városháza polgármesteri hivatala közli, hogy hétfőtől kezdve ismét megszoztott hivatalos órák lesznek a városházán. És pedig délelőtt 8—12-ig és délután 2—5 óráig. Az osztályvezetők délelőtt 10—12 óráig fogadnak.

— A Szociális Missziótársulat rendes havi gyűlését szerdán, október hó 2-án délután 5 órakor tartja a tűzoltótestület tanácstermben.

— Bodán Margit nótáestje. Mult heti közleményünk, hogy Bodán Margit a Studio kiváló művésznője Mohácsra is ellátogat, városzerte nagy érdeklődést keltett. A magyar nóta országos hírnévű művésznője annyira a lelkekben él, annyira szívükbe fogadták a rádióhallgatók, hogy a siker már is biztosítva van. Mint értesülünk a Szinpartoló Egyesület mohácsi szereplőket is iktat a műsorba, ami a művésznő egyenes kivánságára történik, hogy ezzel is bebizonyítsa, hogy a magyar nóta felkarolásában, felélesztésében a vidék közönségével együtt akar dolgozni. A közelebbi műsort annak idején fogjuk közölni.

— A Magyar Rokkantségilyző és Nyugdíjnyújtó mohácsi 25. sz. fiókja folyó hó 29-én, vasárnap délután 3 órakor a Tóth-féle vendéglőben levő egyleti helyiségében választmányi ülést tart. A tárgysorozat fontosságára való tekintettel a választmányi tagok minél nagyobb számban való szives megjelenését kéri az elnök.

— Kegyeleti staféta-verseny a városon keresztül. Az OTT. utasítására az egész országban október 6-án kegyeleti staféta-versenyeket rendeznek a levették a háboruban elesett hősök és az aradi vértanúk emlékére. Mohács levettéi is rendeznek staféta-versenyt, mely a levette térről kiindulva a Kossuth Lajos utcán, Feiszabadulás Utján, Szentháromság utcán és Király utcán át fog lefolyni. A staféta-versenyre az egyes évfolyamok állítanak csapatokat.

— Nem sikerült a Hegyközség alakuló közgyűlése. Hétfőn délelőtt 9 órára volt kitűzve a Hegyközség alakuló közgyűlése, amelyen azonban oly kevesen jelentek meg, hogy a közgyűlés nem volt megtartható. Az új közgyűlés október hó 2-án délután 3 órakor lesz, amelyen a megjelentek számára való tekintet nélkül döntenek.

— Elvesztett ezüst ritikül. A püspök fogadtatásakor a Szt. Ferencréndi zárdatemplomban elvesztett egy ezüst ritikül. A becsületes megtaláló, vagy az aki nyomra vezet, illő jutalomban részesül. Bejelenteni szerkesztőségünkben is lehet.

— Október hó 7-én lesz a mohács országos vásár. Az eredetileg október 14-ére hirdetett mohács országos vásár október hó 7-én lesz megtartva, az izz. ünnepek miatt. A vásárra juhok kivételével vérszentes helyről mindenféle állat felhajtható.

— Szülők és magántanulók figyelmébe! A mai rossz gazdasági viszonyok s esetleges egyéb okok sok szülőnek lehetetlenné tették, hogy fiát vagy leányát középiskolába adhatta volna, dacára annak, hogy ezt a gyermek legelőbb érdeke kívánja. Ezen körülmények figyelembe vételével szükségesnek mutatkozik egy oly akció szervezése, amelynek segítségével mindazok, akik valamely okból az idei évben a középiskolába nem iratkozhattak be, ezt az idei év elvesztése nélkül pótolhassák. Az akció lényege, hogy minden tárgyra a tanuló szaktanár vezetésével készül elő s minden

tárgy előkészítése a vizsgáztató iskola tanterve alapján történik. Az előkészítés történhetik gimnázium, reál-gimnázium, kereskedelmi iskola, tanítóképző intézet, felső mezőgazdasági iskola bármely osztályaira. Érdeklődők a szervező címét lapunk kiadóhivatalában tudhatják meg.

— A vádmőrlaktanya építkezése. A Mohácsra a Deák téren építendő vádmőrlaktanya építését Lázár Géza budapesti építész nyerte el, aki a héten Mohácsra jön és a mérnöki hivattal karöltve kijelölték az épület helyét. Lázár egyben tárgyalásokat indított meg a mohács iparosokkal, akiket szakmánként is akar vonni a munkálatokba s mohács iparosokkal akarja végzetetni mindazt, amit a mohács ipar produkálni tud. Az ily megoldásnak feltétlenül örülünk, mert értesülésünk szerint a kormány 360.000 pengőnyi költségvetéssel építi fel a laktanyát s ebből a pénzből tekintélyes rész maradna Mohácsra, ami nagyon is elkelene ebben a pénztelenségben.

— A szigeti telefon ügye. A postaigazgatóság megbízásából a város gazdasági ügyosztálya ezuton is felhívja a szigetieket, hogy aki telefont akar bevezetni, jelentkezzen a gazdasági ügyosztálynál. A költségeket egyelőre nem tudják, mert azok a jelentkezők számától függnek. A jelentkezés azonban nem kötelező, tehát aki érdeklődik ezután, jelentkezzen a városházán.

— A megüresedett városi bérhelyiségek kiadása. A város egyes épületeiben megüresedett bérhelyiségekre szeptember 15-én járt le az ajánlati határidő. A dobozgyár helyiségeire csak a Dobozgyár adott be ajánlatot 1200 P-vel, az ugyanott levő egyszobás-konyhás lakásra hárman pályáztak. Ketten 240 P, egy pedig 150 P béránlattal. Az új városházán levő Molnár J. József féle helyiségre Becker József szabómester adott be ajánlatot 600 P-vel. Utóajánlatot adott be Klein Aranka 800 P-re. A bérhelyiségek kiadása ügyében a legközelebbi közgyűlés dönt.

— Az ideiglenes házádomentesség. Olvasóink figyelmébe ajánljuk, hogy az ideiglenes házádomentesség megadását csak f. hó 30-ig lehet kérvényezni. Aki még nem adta be, a határidőn belül adja be, mert máskülönben kérvényét elutasítják.

— Rágalmazásért 100 pengő büntetés. Szerdán délelőtt tárgyalta a pécsi kir. törvényszék Huber István mohács szigeti földműves ellen indított rágalmazási pert. Hubernek egy bagatell pere volt a mohács városházán dr. Bartók Lajos aljegyzőnél. Egyszer felkereste dr. Bartókot és sürgette a pert, miközben azt a kijelentést tette, hogy bizonyosan gyorsabban intéznék el, ha ő nem lenne szegény ember és fizetne valamit. Ezt az állítást megismételte Éva László városi tanácsnok előtt is. Ezért hivatalból üldözendő rágalmazásért indult meg az eljárás ellene s a szerdai tárgyalás a törvényszék bűnösnek mondotta ki Hubert és 100 pengő pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Aspirin

tabletták a páratlan fájdalomcsillapítók.

Minden gyógyszerüzletben kaphatók

— Kiadják a szerb 20%-os bönokat. A városházán megkezdtek az annak idején bevont szerb 20%-os bönok kiadását. Aki annak idején átadta, jelentkezzen a hivatalos órák alatt a pénztárnál.

— Az MTE. benevezése. A Mohács Torna Egylet legutóbb tartott választmányi ülésén elhatározta, hogy a csapatot benevezi a bajnokságba. Értesülésünk szerint már fel is vették és a bajai alosztályhoz tartozik. A legközelebb már meg is kezdik a bajnoki mérkőzéseket.

— Kiadták a dunai halászbérletet. Kedden délelőtt a Mohács Margittaszigeti Ármentesítő helyiségében tartotta közgyűlését a Dunaszekcső Drávaszabolcsi Halászati Társaság, amelyen a dunai halászbérlet kiadása szerepelt. Az előtte megtartott árlejtésen a legelőbbet ígérő Cserháti pécsi halcsarnokos volt kb. 14000 P-vel, akinek a közgyűlés oda is adta a bérletet. Az I. szakasz újabb árlejtés alá kerül, míg a III. szakasz a főhercegi uradalom kapta meg 700 pengő ajánlattal.

— Találtak egy zsebkést. Igazolult tulajdonosa átveheti a rendőrkapitányságon.

— A szigeti utak építése. A kormány nagyszabású tanyai utépitést tervez, amelynek célja, hogy a tanyákat összekössék a városokkal, illetve a városokhoz vezető utvonallakkal. Ebben a programban a város szigeti utak építését is szeretné bevonni. A terv szerint a városnak kell a költségek egyharmadát viselni, a második egyharmadot a vármegye és a harmadikat az állam fizetné. A város tervei szerint a szigeti átkeléstől feljövő utat építenének a töltésig, amelyet onnan meghosszabbítanak a köves utat kanyarulatáig. Egy másik utat a Rihán keresztül építenének a köves uttól Belső Riháig és ha elegendő pénz lesz tovább a Homorudig. Végül a Kandai utat megépítenék a köves ut végétől a legészakibb kandai szállásokig.

— Ha rossz a rádiója, kérje telefonon a 113-at. (Vesztergombi József rádió és műszaki váll.)

— Kamarazeneest Baján. A Bajai Liszt Ferenc-kör 1929. évi október hó 1-én (kedden) este fél 9 órakor rendezi a Nemzeti Szálló nagytermében huszot-hatodik nyilvános hangversenyt. A koncertet a Léner-quartett, a világhírű magyar vonósnégyesnek Kamarazeneestjét a Kör zeneiskolájának alapja javára. Műsor: 1. Haydn: Opus 64. 5. szám. D dúr vonósnégyes. 2. Debussy: Opus 10; g moll vonósnégyes. 3. Debussy: Opus 96. D dúr vonósnégyes. (Négerquartett.) Előadja a Léner-vonósnégyes. Tagjai: Léner Jenő, Smilovits József, Róth Sándor és Hartmann Imre. A Léner-vonósnégyes a hangverseny teljes jövedelmét a Kör zeneiskolájának alapja javára engedte át.

Gyermeink iskoláztatásáért!

— Levél a Szerkesztőhöz. —

Kedves Szerkesztő ur! Önök b. lapjukban sokszor és igen helyesen rámutattak arra, hogy Mohácsnak és különösen a mohácsi szülőknek mily nagy szükségük volna itt helyben egy nyolc osztályú középiskolára s bizony mielőbbi beteljesülését. Sajnos a jelenlegi körülmények olyanok, hogy előreláthatólag a legközelebbi jövőben ezen tervek megvalósulása nem bizonyos. Ennek dacára azok a gátló okok, amelyek miatt mi szülők nem küldhetjük vidéki iskolába gyermekeinket — főleg anyagi okokra gondolok, de akad más is — még mindig meg vannak.

Erről a problémáról beszélgetve a minap, azt az eszmét vetette föl valaki, hogy miért ne lehetne, a mi gyermekeinknek magánúton elvégezni azokat az iskolákat, amelyek elvégzésére Mohácson jelenleg nincs alkalom.

Az ellenvetések sem hiányoztak ezen ötletre. Először is azt hozták föl, hogy bár itthon van bőségesen szakérő, aki előtudná készíteni növendékeket, de a felsőbb osztályokban biztos eredményt mégis csak úgy lehetne elérni, ha minden tantárgyat megfelelő szaktanárra lehetne bízni. Ez pedig kétségtelenül sokba kerülne. Szó volt még egyébről is, de a legfőbb nehézséget mindannyian ennél a kérdésnél látjuk.

Azonban itt is meglehetne találni az orvosságot. Hogyan? Ugy, ha mi szülők többen összehajognánk. Értem ezt úgy, hogy akik így magánúton akarnak taníttatni a gyermeküket, azok egységesen járnának el. Az egyes tantárgyakat szaktanároknál tanulhatná a gyermek s a tanárok több gyermeket aránylag jóval olcsóbban taníthatnának, mint egyet. Több gyermek egyszerre való tanulása pedig, ha nem is éri el a nyilvános iskolában való tanulást, azt mégis sokkal, de sokkal jobban megközelíti, mint az egyenkinti tanulás.

Ebben a nehéz világban kedves Szerkesztő ur minden alkalommal meg kell ragadni, hogy gyermekeink érvényesülése elől az akadályokat elháríthassuk. Azt hiszem ezek a sorok is ennek egyik módjáról szólnak. Megfelelő szervezéssel, hiszem, hogy igen szép eredmények érhetők el.

Soraim közléseért köszönet, kiváló tisztelettel
egy apa.

— Nincs már gond előzetes tüzelőanyag beszerzésére! Vegyen fűtéstes „Zephir” kályhát és annak minimális tűzfűz szükségletét bármikor részletekben beszerezheti. Öt államot hódított meg már a „Zephir” kályha csekély tüzelőanyag fogyasztásával. — A tüzelőanyag megtakarítás oly lényeges, hogy egy év alatt ingyen van Önnek a „Zephir” kályhája. — Szerezze be mielőbb a Mohács környéki egyedürlésénél: **Kramer Antal Fiai** cégnél **Mohács**. — Kedvező fizetési feltételek! (utca 28. sz.)

Fráter Loránt dalestje Mohácson.

Október hó 19-én este 9 órai kezdettel a Mohácsi Iparosok Olvasókörében **Fráter Loránt** dalköltő saját szerzeményű dalaival dalestet tart. Az országoshírű dalköltő a Dunántúlt járja és ezen turnéja sorába iktatta be Mohácsot is.

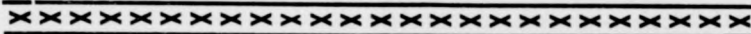
Fráter Loránt dalait nem kell külön ismertetnünk. A magyar nótakincsünk annyi szép dala ott él most is a lelkekben, ott sir, zokog szívünk egy-egy rejtekében, amelyek mind Fráter Loránt szívéből szakadtak és kerültek el hozzánk. Üdítő, éltető magyar levegőt érzünk, amikor halljuk a mai jazzes világban ezeket a régi szép nótákat. Ma már nemcsak a zamatos, tiszta magyarságuk, örökszép melódiájuk hat meg bennünket, hanem ezek a nóták visszahozzák nekünk az anyai-

szor visszasírt régi szép, jó időket, visszahozzák ifjuságunkat.

Ki ne hallaná ismét és sokszor újra az „Őszi rózsá...” szívhez szóló melódiáját, ki nem énekelte a „Száz szál gyertyát...” és ki ne ismerné a „Tele van a város akácfavirággal...” soha el nem felejthető dallamát.

Fráter Loránt a régi magyar nóta reprezentánsa az egész országot megjárta már s hangversenyei mindenütt a legnagyobb siker jegyében folytak le. Hisz-szik, hogy a mohácsi közönség is szeretettel fogadja s hallgatja meg dalait, amelyet a dalköltő maga ad elő s hegedüli hozzá a kíséretet.

Jegyek elővételben kaphatók: **Haleksy Albert** drogériájában és **Pollák Róbert**nél. Helyárak: 2 P, 1'50 P, 1 pengő és 80 filléres árban.

— A pécsi repülőtér. Az a lelkesedés, amely a „Dunántul” repülőgép akcióját kísérte s most sem hamvadt el, már komoly megvalósulás felé vezeti a pécsi repülőter építésének szükségét is. A pécsi repülőter óriási fontosságú a jövő fejlődése szempontjából nem csak Pécsnek, hanem az egész vármegyének s ezért mi is csak örömmel vehetjük tudomásul megvalósítását. A repülőter építéséhez egy magát megnevezni nem akaró ur egy rövid hullámu adó- és vevőberendezést ajánlott fel cca 2000 P értékben, amellyel a pécsi repülőter az ország legmodernebb repülőállomása lesz.

— Legolcsóbb vidéki rádióbeszerzési forrás **Vesztergombi** rádió és műszaki vállalat.

— A Katolikus Népszövetség 1930. évi naptára megjelent. A Katolikus Népszövetségnek, a legnagyobb katolikus társadalmi szervezetnek 1930-as évi naptára megjelent. Az idei naptár eszmei tartalma célszolgálat tekintetében a népnaptáraknak szinte ideális szintjét éri el. Feleletet ad minden katolikus gazdasági és világpolitikai kérdésekre, amelyekben a mai időkben a nagy tömegek tisztánlátását szorgalmazni kell. A Népszövetség kiadványai e tekintetben egyedülállóan nagy szolgálatot teljesítenek a nép között. A naptárban cikkek jelentek meg, a legfontosabb katolikus kérdésekről és eseményekről. Európa gazdasági és politikai helyzetéről, a falu gondjairól és gazdasági kérdéseiről, az év eseményeinek kritikájáról, jogi és gazdasági dolgokról. Sok szép elbeszélés, apróság, érdekesség teszi még változatosabbá a technikai kiállításban is elsőrendű naptárt. A naptár a Katolikus Népszövetség főkiadványa. Tagsági járulékok, azonfelül a havonként megjelenő füzet, gazdasági és jogi ügyekben a tagok tájékoztatása. Tagsági díj évi 2 P. Akik csak a naptárt óhajtják, azok számára 1 P, akik csak külön füzetet, szintén 1 pengő. Megrendelhető a Katolikus Népszövetség központjánál, Budapest, IV., Ferenciek tere 7.

— Javaslat készül a magángazdaság helyzetének javítására. A pénzügyminisztériumban a magángazdaság helyzetének javítása és az ipar fejlődésének útjában álló akadályok elhárítása céljából javaslat készül. A kormány törvénnyel akar véget vetni annak a helyzetnek, hogy adófizető polgároknak, iparosoknak, kereskedőknek indokolatlan konkurenciát teremtsenek a hatósági üzemek. Az üzemek fenntartását, vagy megszüntetését miniszterközi értekezleten vitatják meg, amelyen a kereskedelemügyi miniszter, pénzügyminiszter és belügyminiszter vesznek részt. A kormány figyelmét nem kerülte el az, hogy a községi üzemek túltengenek és a legtöbb üzemet, amely háború alatt indokolt volt, nem szüntettek meg. Az üzemek nagy részének inkább üzleti, mint közérdekű célja volt. A kormány már többször leiratban sürgette a közszükségletet képező üzemek megszüntetését, de leiratai nem mindig jártak eredménnyel. A kormány törvényhozási úton a legnagyobb eréllyel akar belenyulni a közüzemek megszüntetésének és leépítésének kérdésébe.

— Na, azért máshol még rosszabbul megy... Mohácsot a környéken úgy szokták emlegetni, hogy itt a választások oly dühvel folynak, hogy ilyen sohal sincs. Pedig milyen szelid dolgok is voltak azok a kis sajtóperek, meg az előzményeik ahhoz képest, ahogy például Mexikóban tartanak elnökválasztást. Az eredmény az elnökön kívül 4 halott és sok sebesült. Könnyebb, súlyosabb, ahogy adódott. Egyes helyeken például ellopták az urnákat s beültek a párttagok, hogy mi megvagyunk választva. Erre elrendeltek új választást, de aki be-merészkedett a szavazóhelyiségbe, azt revolver csóvel fogadták, mire persze visszahökken s ő is elismerte, hogy teljesen rendben, csendben, sőt halálos csendben folyt le a választás. Na hát, csak ne tessék csufolni a mohácsiakat. Mi olyan jó gyerekek vagyunk, hogy bizonyosan római egyest kapunk magaviseletből...

Belépett már az M. T. E.-be?

— Emésztési gyengeség. vérszegénység, lesoványodás, sápadtság, mirigybetegségek, bőrküütségek, kelések, furunkulusok eseteiben a természetes „**Ferenc József**” keserűviz szabályozza a belek annyira fontos működését. Az orvosi tudomány számos vezérfőia meggyőződött arról, hogy a valódi **Ferenc József** víz hatása mindig kitűnően beválkik. A **Ferenc József** keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Tonheiser malom fürdője új, elegáns, modern, olcsó! Köznapokon állandóan nyitva.

— Járdaprogram. Ilyenkor ősz felé hajló időben már előre ijedezünk, hogy mi is lesz majd az őszi-téli csatások időben. Már előre érezzük a pocsolják hátborzongató hideg vizét cipőnkben s már előre meg sajog a zsebünk, amelyben a legtöbb-ször üres pénztárcánkat tartjuk, ha arra gondolunk, hogy mennyivel több lábbeli fog kelteni. Nem tehetünk róla, de bármennyire is méltányoljuk városi költségvetésünk nehéz helyzetét, mégis úgy érezzük, hogy valahogyan módot kell találni ennek a fontos kérdésnek az elintézésére. Jól tudjuk azt is, hogy nem a városon, hanem a felsőbb hatóságok érthetetlen rideg álláspontján mulott, hogy ma már nincsenek teljesen készen járdáink, de éppen ezért azt hisszük ezt a kérdést ismét elő kellene venni. Talán használna, ha a legcsatagosabb időben le-íhvánk valakit, aki ebben illetékes, hogy győződjön meg arról, mennyire szüksége van a városnak rendezebb járdákra. Hátha az ijedtség, ha meglátja pocsoljában uszó járdáinkat jobb belátásra bírja...

— 108 éves vőlegény. Egy hottentotta esküvőről közölnek a lapok érdekes hírt, amelyben a vőlegény nem kevesebb, mint 108 éves. A boldog menyasszony viszont majdnem csecsemő hozzá képest, amennyiben csak 47 éves. A esküvőn részt vett a vőlegény első házasságából származó fia, aki 84 éves gyermek és a vőlegény nővére, aki viszont a vőlegényre néz rá némi szánakozással, hogy még mindig milyen fiatal, mert ő 130 éves... Ezek után arra lennének kíváncsiak, hogy a vőlegény és családja mi jót ettek és ittak életükben, hogy ilyen hosszúra nyult földi pályafutásuk?... Az hiszük sem a francia konyha inyenc csemegéit, sem a magyar konyha karlsbadi üdülőket termelő paprikáit, sem az ujjban annyira felkapott vitamín és egyéb jókkal dus életmeghosszabbító tápszerket nem ismerték. Ellenben bizonyára a telefonról sem tudják, hogy az enniváló, vagy pedig innivaló-e, de minden bizonnyal az adótárgyalások élvezeteit is csak mesziről „élvezik” rádióon, vagy távolbalátó készüléken. A kérdés maga azonban mindenestre izgató, sőt az egyszer egész komolyan életbevágó s ha valakinek halvány dunsztja van a megoldásáról kérjük a többi kíváncsian leső olvasók nevében is, hogy írja meg nekünk.

— A mohácsi vendéglősök és korezmárosok barátságos összejövetele folyó hó 30-án, azaz hétfőn délután **Petre György** vendéglőjében lesz.

— Anyakönyvi bejegyzések szerint 1929. szeptember hó 20-tól 1929. szeptember 28-ig. **Születések:** Horváth Ilona, Auth Mihály, Molnár Lajos, Bubreg Lukács, Bohner Anna, Vinkó János. **Házasságkötések:** Unsztorg József György és Bognár Mária, mohácsi Német Géza és Auber Klára, Sirok István és Csóka Mária, Fűredi Andor és Boszkovics Elza, Gal György és Vicsik Ilona, Harczai Sándor és Szőlősi Piroska. **Halálozások:** özv. Kiss Józsefné 65 éves, Horváth Ilona 2 napos, Mihálovics Róza 27 éves.

— Ha jó és olcsó rádiót akar, forduljon bizalommal **Vesztergombihoz.** (Mohács, II. Lajos

Szerkesztői üzenetek.

— Tudás, Köziésre ugyan nem alkalmas, de határozott haladást látunk. A „Nyári bánat” első pár sora nagyon szép, később azonban nagyon sok a közhely. Sokat olvasson, különösen az új lírát ajánljuk a figyelmébe, amelyből megtanulhatja, hogy fejezhetünk ki gondolatokat közhelyek nélkül.

Felelős szerkesztő:
ZSUZSITS ANDRÁS.
Laptulajdonos és kiadó:
FRIDRICH OSZKÁR.

NYILTTÉR

(Az ezen rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség).

Halena Istvánnéért semmi hitelt nem vállalok.

HALENA ISTVÁN.

Kiadó

Tompa Mihály u. 33. sz. ház. Lakás áll 2 szoba, konyhából és kertből. Érdeklődni lehet a Mohácsi Dobozgyárban. **DOBOZMESTER.**

Eladás.

Baross utca 22. szám alatt levő **ház,** továbbá a mohácsi alsó mezőben 1 lánccal, felső mezőben fél lánccal, közép mezőben 1 lánccal **föld eladó.**

Bővebbet: **Pucher András** tulajdonosnál.

ÉRTESÍTÉS!

A nagyérdemű közönség szives tudomására adjuk, hogy valódi

angol szövetek

érkeztek s a legújabb modelljaink után a legkényesebb izlésnek is megfelelő **kabátok** készülnek műhelyünkben.

Szives pártfogásukat kérve vagyunk teljes tisztelettel

Miholek testvérek.

Utólerhetetlen! Tartóssága örökös!

ZEPHIR

fatüzelésű, légfűtéses, folytonos kályha
10 kiló fával FÜT 24 órán át
egy normal szobát
Nagyobb típusok 3-4 szobás lakást is egyenletesen fűtenek
Legtakarékosabb, leghigiénikusabb fűtés!

Vegyestüzelésű **REKORD** és **ZEPHIR** folytonos kályhák, **ELITE** takaréktüzhelyek. Kéménytoldók

Árlistát díjtalanul küld:
HÉBER SÁNDOR
kályha- és tüzhelygyára
Budapest, Vilmos császár-ut 39. szám.
(Hajós-utca sarok)
Kályháinkból állandó lerakat:
KRAMER ANTAL és Fiai Mohács.

Korsós u. 30. sz. ház szabad kézből eladó vagy kisebbért elcserélhető. Bővebbet a háztulajdonosnál.

Eladó

a szigetben egy **cserepes szállás** öt hold földdel külső rihában, ugyanott 2 kályha is. **Cim a kiadóhivatalban.**

VESZEK

20%-os szerb bónokat minden mennyiségben a legmagasabb áron.

Miután csak korlátolt mennyiségben vásárolunk, siessen az értékesítéssel.

ZSUZSITS hiteliroda.

MI BEBIZONYITJUK ÖNNEK

hogy semmi másfajta csövel közel sem ér el olyan **BÁMULATOS HANGERŐT, GYÖNYÖRŰ HANGSZINEZETET,** mint a legújabb találmányokkal tökéletesített és méltán óriási szenzációt keltett

VATEA KOLLOID ÉS TÖBBRÁCSOS CSÖVEKKEL!

HA EGYSZER MEGPRÓBÁLTA, SOHA MÁSPAJTA CSÖVET NEM VÁSÁROL!

Miért ne szóljon készüléke legalább még egyszer olyan hangosan, ha a technika mai fejlettsége mellett VATEA csövekkel ez könnyen elérhető.

Halgassa meg ötszöves mintakészülékünkben a VATEA kolloid csövek csodás teljesítményét.

Kérje ingyen nagyteljesítményű kapcsolási füzeteket!

Délbaranyai főelárúító: **DÉLBARANYAI RÁDIOHÁZ, MOHÁCS.**

Vörösmarthy-u. 3. T. 173. Rádiószaktűzlet és laboratórium.

A „Méhkas” Szövetkezet tagjainak bevásárlási helye.

NEK ELŐZŐ A REKLAM

AZ ŐSZI RÁDIOKÖZVETÉS SZENZÁCIÓJA!

Amerika polgársága

azért gyarapszik, gazdagodik, mert a cipőfűzőtől kezdve az autoig

mindent részletre vásárol

s így beoszthatja jövedelmét és takarékoskodhat.

Ezt nyújtja Önnek

A „MÉHKAS” TAKARÉKOS BEVÁSÁRLÁSI SZERVEZET.

Jelentkezni lehet minden kötelezettség nélkül:

ZSUZSITS HITELIRODÁBAN.

ELŐKELŐ BELFÖLDI

BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

amely az összes biztosítási ágazatokkal foglalkozik, Mohács székhellyel a mohácsi járás részére körzeti

KÉPVISELŐT KERES.

Csakis komoly cégek, vagy egyének ajánlatait kérjük **EHRENFELD GÉZA** úr címére **MOHÁCS.**

SKF svéd golyós csapágy képviselőt lerakata

minden méretű csapágy azonnal gyári áron kapható:

ZEITVOGEL FERENC

gépgyárosnál.

TELEFON 113.

TELEFON 113.

MEGNYILT RÁDIÓ ÉS MŰSZAKI VÁLLALAT

Cégtulajdonos: **VESZTERGOMBI JÓZSEF** okl. technikus
MOHÁCS, II. LAJOS UTCA 28.

Rádió cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása. Rádió készülékek építése, javítása, antenna szerelés.

Autó és motorkerékpár javítás.

Dynamok és villanymotorok tekercselése és javítása.

Villanszerelés, javítás.

Vízvezeték szerelés, javítás.

Akkumulátor töltés, javítás. Stb. stb.

Szakszerűen, gyorsan, pontosan végez mindennemű szakmába vágó munkát. Egyes kényesebb technikai hibák esetén nem kell többé Budapestre szaladnia.

TELEFON 113.

ÜZLET MEGNYITÁS!

Értesitem a t. vevőközönséget, hogy ujonnan berendezett

FŰSZER ÉS CSEMEGE

üzletemet megnyitottam, melyben a legkényesebb igényeket kielégítő fűszer és csemege árukat frissen tartok raktáron.

A t. vevőközönség szíves pártfogását kérve, maradok teljes tisztelettel

Rosenthal László

Allandóan friss sajtok és felvágottak kaphatók.

TELEFON 101.

TELEFON 101.

Meghívó.

A „MOHÁCSI TERMÉNYÉRTÉKESÍTŐ SZÖVETKEZET”
folyó évi október hó 6-án délelőtt 10 órakor
a „László” kórház igazgatói termében

rendkívüli közgyűlést
tart, melyre az üzletrészes tagok ezennel meghivatnak.

TARGYSOROZAT:

1. Jegyzőkönyv hitelesítésre 2 tag kiküldése.
2. Nyereség- és veszteség számla ismertetése.
3. Határozathozatal a szövetkezet további fennállása ügyében.
4. Esetleges indítványok.

MOHÁCSI TERMÉNYÉRTÉKESÍTŐ SZÖVETKEZET
MOHÁCS.

Pécs-szabolcsi tojásszén . . . 5.30 P

„ „ mosott dió, v. kockaszén 5.— P

„ „ brikett (sajtoltszén) . 5.30 P

100 kg.-ként házhoz szállítva és pincébe, vagy faskamrába berakva. Megrendelhető

az Első Dunagőzhajózási Társaság szételepén (Tel. 11.)

vagy a „DUNA” szállítási vállalatnál (Telefon 114.)

A rendelt mennyiségek befuvarozása legalább is naponta kétszer történik. — 10 métermázsás és ezen felüli tételknél fuvarkedvezmény.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására adni, hogy **MOHÁCSON**, Szentháromság-ucca 15. szám alatt (Béregi-féle házban)

SIRKŐRAKTÁRT ÉS KŐFARAGÓ-ÜZLETET

létesítettem.

Raktáron tartok állandóan:

saját készítményű fekete svéd, Labrador, Szienit, Blauberger és sziléziai szürke gránitból, ugyancsak hazai és külföldi fehér, szürke, vörös és fekete márványanyagból készült sírköveket és sírboltfedőlapokat, sírszegélyeket.

Készítek:

terv és méret szerint modern síremlékeket, szenteltvíztartókat, oltárokat, urasztalokat, utikereszteket bármely kívánt anyagból és nagyságban, egyszerű és diszes kivitelben.

TOVÁBBÁ készítek rendelésre minden e szakmához tartozó munkákat, úgymint: Lépcsőket, butorlapokat, kandallókat és különféle díszmunkákat.

Betűvést, aranyozást és feketítést, sírkövek átcsiszolását, ujtását, utikeresztek javítását bárhol eszközlöm a legjutányosabb árak mellett.

Amidőn a n. é. közönségnek fenti cikkeket ajánlani bátor vagyok, tisztelettel kérem, hogy mielőtt szükségletét fedezné, raktáramat megtekinteni sziveskedjék.

Megtisztelő megrendelését kérve, maradtam

teljes tisztelettel

VIRÁG KÁROLY
kőfaragó mester.

**Szőlőzúzó,
Szőlősajtók,
Szecskavágók,
Répavágók**
az előrehaladott idényre való tekintettel

**rendkívül
olcsó árban**
kaphatók.

JOSZT GÉPGRÁR
MOHÁCS.

Eladó
egy 8 HP. 2 hengeres magyar állami eredeti gyári magánjáró garnitúra teljes felszereléssel.
DEUTSCH JÓZSEF
LÁNYCSÓK.

Feles hegedű
eladó. Megtekinthető a kiadóhivatalban.

LEGJOBB, PRIMA
minőségű dió-koksz,
porosz szén és minden minőségű olífa,
apritott fa
kapható jutányos árban nagyban és kicsinyben.
Szász és Társa
tüzifa és szénkereskedők
Bárd Eötvös utca 19. szám.
Telefon 117.

1 jőkarban levő ebédő és 1 jőkarban levő hálószoba butor eladó. Érdeklődni lehet a lap KIADÓHIVATALÁBAN.

Ház eladás.

Eladom Kossuth Lajos utca 15. számú sarokházamat, üveg-szekrényeket és árusító asztalt.
ENDL KALMÁN, kalapos.

Szőlő eladó.

Jenyei hegyen 1 és fél lánca szőlő, fél lánca ujonnan van beültetve, présház, pince szoba konyhás, vincellérnek külön lakás, 4 lóra istálló, az udvarban kut, teljes berendezéssel együtt eladó.
Bővebbet a kiadóhivatalban.

Eladás.

Jenyei hegyen 2500 □ öl szőlő 5500 □ öl szántóval, az alsó mezőben 2300 □ öl szántó, a középmezőben 3900 □ öl szántó-föld, a felső mezőben 2500 □ öl szántó, az osztásban 6600 □ öl szántó-föld **ELADÓ.** Bővebbet:
SCHUMMER JÓZSEF
Mohács, Bocskai-u. 1.

Piaci árak: a szerdai hetipiacon

Buza	—	—	19.—	P
Zab	—	—	12.—	P
Rozs	—	—	14.—	P
Árpa	—	—	13.—	P
Tengeri m.	—	—	19.—	P
Tengeri csöves	—	—	5 50	P
Bab új	—	—	43.—	P

Eladó szőlő.

Göröghegyen 2035 □ öl szőlő, nagy présház, 2 szoba, konyha, saját kuttal, teljes felszereléssel, terméssel együtt eladó.

REINER FERENC
Jókai Mór utca.

HITELKÉPES EGYÉNEK IVSOVITS FERENCNÉL Mohács, Ujvárosház épület 8 HAVI RÉSZLETRE

készpénzárban vásárolhatnak.
Naponta érkeznek uri és női divatszövetek. Minden e szakmába vágó cikkek a legolcsóbb árban árusítatnak.
SZOLID KERESZTÉNY ÜZLET.
Kérem a n. é. közönség szíves pártfogását.

ÖZV. SZIVÓS ANTALNÉ ÓRÁS, ÉKSZERÉSZ MOHÁCS, Horthy Miklós-ut 24.

Dusan felszerelt raktár: **DOXA, OMEGA, HELVETIA, TEGRA, LANGENDORF, ENIGMA** stb. zsebórákban. Mindenféle formában és alakban, ezüsti, nickel és acél tokokban. Fali, ébresztő és ingaórák.

Arany-, ezüstitláncok, fülbevalók, gyűrűk, amulettek, jegygyűrűk stb. Double és alpacca áruk. Szemüvegek és alkatrészei kaphatók a legolcsóbb árban és legjobb minőségben.

Mindenemű órajavitást elvállalok a legolcsóbb áron.
Eladott és kijavitott óra után 1 évi jótállást adok.
Arany, ezüst beváltása napi áron.

Telefon: 161. **OMNIA** Telefon: 161.
MOZGÓSZÍNHÁZ

1929. évi szeptember hó 27—28—29-én

Péntek—Szombat

Este fél 9 órakor.

Vasárnap

D. u. fél 6 és este fél 9 órakor.

WAGNER LEGSZEBB OPERÁJA FILMEN!

Nürnbergi mesterdalnokok

(A győzedelmes ifjuság)

Románca a szerelemtől 10 felvonásban.
Főszereplők: GUSTAV FRÖLICH és MARIA SOLWEG.

Burleszk! Gaumont és Magyar hirodó!

1929. október hó 1—2-án **KEDDEN—SZERDÁN** este 8 órakor
A PHÖBUS FILM R. T. SUPERFILMJE!

A CAYENNEI POKOL

Egy gályarab szenvedése és küzdelme az igazságért 8 felvonásban.
A főszerepben: JEAN MURAT és ESZTERHÁZY ÁGNES.

Fényes kíséző műsor!

Helyárak: Pályahelyezés 1 pengő, Zártszék 90 fillér, I. hely 80 fillér, II-ik hely 60 fillér, III-ik hely 40 fillér.

Szólótulajdonosok figyelmébe!

Az elmúlt téli nagy fagykár következtében már most nagy a kereslet

RENDKIVÜL

oltvány és gyökeres vesszőkben, tehát minden szőlősgazda saját érdekében cselekszik, ha szőlővessző szükségletét

AZONNAL

megrendeli

Teleki Zsigmond
szőlőtelepeinél
VILLÁNY.

Mindenemű felvilágosítást megad és rendeléseket felvesz:

Huber János
Mohács.

Ajándékát

mélyen leszállított áron
PÁNCSITS ÉKSZERESZNÉL VBHETI
Nagy raktár: arany, ezüst függők, láncok, karkötők, gyűrűkben. Ezüst és Alpacca ridikül, cigaretta szelencék, sétabot, evőeszköz, dísz tárgyakban.
Órák és double árukban.
Ugyanott javítás, vésés és köfoglalás készül.

LAKÁS

3 szoba, előszoba, mellékhelyiségekkel **november 1-re kiadó.**

CIM A KIADÓHIVATALBAN.

Eladó szőlő.

A kápolnához közel ujonnan épült présház, szoba, konyha, istálló, kut, összes berendezés, Osztás dűlőben szántóföld, 30 hektó hordó, 1600 □ öl szőlő, 1200 □ öl szántó eladó.

Bővebb felvilágosítás kapható

Balázs István

kőműves mesternél
Rákóczi-utca 19. szám.

Egy ügyes fiu tanoncnak felvétetik
BALOGH PÁL
fűszer- és csemegekereskedőnél.

Íróasztalállványt

cca 100—130 cm. széleset megvételre keresünk.

Zsuzsits hiteliroda.

Ha fuvarost keres

ott a

„DUNA” Szállítási vállalat

az

a legpontosabb és legolcsóbb.
Telefon 114.

Magánpénzt

magas kamatozással, megfelelő garanciával I., II. helyre kihelyez

ZSUZSITS hiteliroda.